

FARKAS ÁKOS – RÓTH ERIKA

Előadások a büntetőeljárás jog köréből

Egyetemi jegyzet

Miskolc, 2000.

TARTALOM

ELŐSZÓ A MÁSODIK KIADÁSHOZ	11
ELŐSZÓ	13
1. A BÜNTETŐELJÁRÁSJOG FOGALMA, FELADATA, CÉLJA	15
1.1 A MODERN BÜNTETŐELJÁRÁSJOG KIALAKULÁSA	15
1.2 A BÜNTETŐELJÁRÁS CÉLJA	15
1.3 A BÜNTETŐELJÁRÁS SZAKASZAI	17
1.4 A BÜNTETŐELJÁRÁS JOGI TERMÉSZETE	19
2. BÜNTETŐELJÁRÁSI RENDSZEREK	21
2.1 INKVIZITÓRIUS ELJÁRÁSI RENDSZER	21
2.2 AKKUZATÓRIUS ELJÁRÁS	22
2.3 VEGYES ELJÁRÁSI RENDSZER	23
2.4 A BÜNTETŐ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI RENDSZER CENTRÁLIS ILLETVE KOORDINATÍV MODELLJE	24
2.4.1 <i>A hierarchikus igazságszolgáltatási rendszer</i>	24
2.4.2 <i>A koordinatív modell</i>	26
3. ALKOTMÁNYOSSÁG ÉS BÜNTETŐELJÁRÁS	30
3.1 AZ ALKOTMÁNYOSSÁG FOGALMI ELEMEI	30
3.2 ALKOTMÁNYOS ELVEK A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN	31
3.2.1 <i>Az igazságszolgáltatás és a büntetés állami monopólium</i>	32
3.2.2 <i>Törvényes bíró garantálása</i>	33
3.2.3 <i>A bírói meghallgatáshoz való jog</i>	35
3.2.4 <i>A személyi szabadság bírói korlátozása és a nyilvános tárgyalás elve</i> 37	
3.2.5 <i>Az arányosság elve</i>	38
3.2.6 <i>Bizonyítási tilalmak</i>	38
3.2.7 <i>Az ártatlanság vélelme</i>	39
3.2.8 <i>Ingyenes jogsegélyhez való jog</i>	40
3.2.9 <i>A bírósági döntés indokolásának kötelezettsége</i>	40
3.2.10 <i>A jogorvoslati jogosultsághoz való jog</i>	40
3.2.11 <i>Ne bis in idem</i>	41
3.2.12 <i>Jog a perújrafelvételre</i>	41
3.2.13 <i>A büntető igazságszolgáltatási szervek működőképességének fenntartása</i>	41
3.2.14 <i>A Magyar Alkotmánybíróság felfogása a jogállami büntetőeljárásról</i>	41

3.3 ALAPELVEK A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN.....	43
4. A BÜNTETŐELJÁRÁS ALANYAI.....	50
4.1 HATÓSÁGOK	50
4.1.1. <i>Nyomozó hatóságok.....</i>	<i>50</i>
4.1.2 <i>Az ügyész.....</i>	<i>52</i>
4.1.3 <i>A bíróságok.....</i>	<i>54</i>
4.1.3.1 <i>A bíróságok hatásköre és illetékessége .....</i>	<i>55</i>
4.1.3.2 <i>Az ügyek egyesítése és elkülönítése.....</i>	<i>57</i>
4.1.3.3 <i>Az eljáró bíróság kijelölése .....</i>	<i>57</i>
4.1.4 <i>A hatóság tagjainak kizárása.....</i>	<i>57</i>
4.2 A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK.....	59
4.2.1 <i>A terhelt .....</i>	<i>60</i>
4.2.2 <i>A védő.....</i>	<i>61</i>
4.2.3 <i>Sértett .....</i>	<i>62</i>
4.2.4 <i>Magánvádló.....</i>	<i>63</i>
4.2.5 <i>Pótmagánvádló .....</i>	<i>63</i>
4.2.6 <i>Magánfél.....</i>	<i>63</i>
4.2.7 <i>Egyéb érdekelték.....</i>	<i>63</i>
5. KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK.....	65
5.1 A KÉNYSZERINTÉZKEDÉS FOGALMA	65
5.2 A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK CÉLJA	65
5.3 A VONATKOZÓ JOGFORRÁSOK	65
5.4 ARÁNYOSSÁG ELVE.....	66
5.5 A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK CSOPORTOSÍTÁSA	66
5.5.1 <i>Célja szerint:.....</i>	<i>66</i>
5.5.2 <i>Korlátozott jogok szerint: .....</i>	<i>66</i>
5.5.3 <i>Alanyok szerint: .....</i>	<i>66</i>
5.5.4 <i>Halaszthatatlan nyomozati cselekményként alkalmazható-e?. ..</i>	<i>67</i>
5.6 A KÉNYSZERESZKÖZÖK TÖRVÉNYESSÉGE	67
5.7 A SZEMÉLYI SZABADSÁGOT KORLÁTOZÓ KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK.....	67
5.7.1 <i>Őrizetbevétel.....</i>	<i>67</i>
5.7.2 <i>Az előzetes letartóztatás: .....</i>	<i>68</i>
5.7.3 <i>Ideiglenes kényszergyógykezelés: .....</i>	<i>70</i>
5.7.4 <i>Lakhelyelhagyási tilalom.....</i>	<i>71</i>
5.7.5 <i>Az úti okmány elvétele.....</i>	<i>712</i>
5.7.6 <i>Óvadék.....</i>	<i>712</i>
5.7.7 <i>Elővezetés .....</i>	<i>73</i>
5.7.8 <i>Házkutatás .....</i>	<i>73</i>
5.7.9 <i>Motozás.....</i>	<i>74</i>
5.7.10 <i>Rendbírság.....</i>	<i>74</i>

5.7.11 Testi kényszer	74
5.8 VAGYONI JOGOKAT KORLÁTOZÓ KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK	75
5.8.1 Lefoglalás, zár alá vétel.....	75
5.8.2 Biztosítási intézkedés:.....	78
6. A BIZONYÍTÁS.....	79
6.1 A BIZONYÍTÁS FOGALMA.....	79
6.2 A BIZONYÍTÁS CÉLJA	79
6.3 A BIZONYÍTÁS ALANYAI.....	80
6.4 BIZONYÍTÁSI ESZKÖZÖK:.....	80
6.5 A BIZONYÍTÁS ELVEI	81
6.5.1 A bizonyítási kötelezettség:.....	81
6.5.2 A bizonyítás szabadsága	81
6.5.3 A bizonyítás törvényessége	81
6.6 BIZONYÍTÁSI RENDSZEREK	81
6.6.1 Tisztán formális bizonyítás.....	81
6.6.2 Kötött bizonyítási rendszer.....	81
6.6.3 Szabad bizonyítási rendszer	82
6.6.4 Vegyes bizonyítási rendszer előnye	83
6.7 BIZONYÍTÁS TÁRGYA	83
6.8 BIZONYÍTÁSI TILALMAK.....	83
6.8.1 A bizonyítás tárgyára vonatkozó tilalmak	83
6.8.2 A bizonyítás módjára vonatkozó tilalmak.....	83
7. BIZONYÍTÁSI ESZKÖZÖK.....	85
7.1 HATÁLYOS SZABÁLYOZÁS	85
7.2 TANÚVALLOMÁS:.....	85
7.2.1 Tanú fogalma.....	85
7.2.2 Tamizási akadályok	86
7.2.3 Tanúvédelem eszközei.....	87
7.3 A TERHELT VALLOMÁSA	88
7.3.1 A terhelt kihallgatása	88
7.3.2 Az alapos gyanú közlése	88
7.3.3 A védelemhez való jog gyakorlására történő kioktatás.....	88
7.3.4 A vallomás megtagadásának joga.....	88
7.3.5 A kihallgatás módja.....	89
7.4. SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY	89
7.4.1 A szakértők osztályozása.....	89
7.4.2 A szakértő bekapcsolódása a büntetőeljárásba	89
7.4.3 Több szakértő kirendelése.....	90
7.4.4 A szakértő kizárása.....	90
7.4.5 A szakértői vélemény előterjesztése.....	90

7.4.6	A szakértő meghallgatása.....	91
7.4.7	Más szakértő kirendelése.....	91
7.4.8	A szakvélemény felülvizsgálata.....	91
7.4.9	Szaktanácsadó közreműködése a bizonyításban.....	91
7.4.10	A tolmács.....	92
7.5	A TÁRGYI BIZONYÍTÁSI ESZKÖZ.....	92
7.6	AZ OKIRAT.....	92
7.6.1	Az okirat fogalma.....	92
7.6.2	Az okirat fogalmának kiterjesztése.....	92
7.6.3	Az okirat felhasználása.....	92
7.7	A SZEMLE.....	93
7.7.1	A szemle fogalma.....	93
7.7.2	A szemle lebonyolítása.....	93
7.7.3	A helyszíni szemle.....	93
7.7.4	Közreműködési kötelezettség szemlénél.....	93
7.8	A HELYSZÍNELÉS.....	93
7.8.1	A helyszínelés fogantatosítása.....	93
7.9	A BIZONYÍTÁSI KÍSÉRLET.....	94
7.9.1	A bizonyítási kísérlet elrendelése.....	94
7.9.2	A bizonyítási kísérlet fogantatosítása.....	94
7.10	A FELISMERÉSRE BEMUTATÁS.....	94
7.10.1	A felismerésre bemutatás fogalma.....	94
7.10.2	A felismerésre bemutatás fogantatosítása.....	94
8.	A BÜNTETŐELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA.....	96
8.1	ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK.....	96
8.2	A NYOMOZÓ HATÓSÁGOK ÉS AZ ÜGYÉSZSÉG KAPCSOLATÁNAK MODELLJEI.....	96
8.2.1	Az angolszász modell.....	96
8.2.2	Az igazságszolgáltatási rendőrségi modell.....	97
8.2.3	A német modell.....	97
8.2.4	Kelet-európai modell.....	97
8.3	A NYOMOZÁS ELRENDELÉSE.....	98
8.3.1	A nyomozás elrendelésének alapja.....	98
8.3.2	A feljelentés kiegészítése.....	98
8.3.3	A nyomozás megtagadása.....	98
8.3.4	A nyomozás elrendelése.....	99
8.3.5	A nyomozás határideje.....	100
8.3.6	A nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége (2000. március 1-től hatályos).....	100
8.3.7	Halaszthatatlan nyomozási cselekmények.....	100
8.3.8	A nyomozás teljesítése.....	101

8.3.9	<i>Fedett nyomozó igénybe vétele</i>	101
8.3.10	<i>Nyomozás mellőzése</i>	101
8.3.11	<i>Jelenlét a nyomozási cselekményeknél</i>	102
8.3.12	<i>A hatósági tanú</i>	102
8.3.13	<i>A nyomozás felfüggesztése</i>	1023
8.3.14	<i>A nyomozás megszüntetése</i>	104
8.3.15	<i>A nyomozás befejezése és az ügy iratainak ismertetése</i>	105
9.	VÁDEMELÉS	107
9.1	A NYOMOZÁS IRATAINAK MEGKÜLDÉSE AZ ÜGYÉSZNEK	107
9.2	A VÁD JELENTŐSÉGE:	107
9.3	A VÁDHOZ KÖTÖTTSÉG ELVE	108
9.4	A VÁDEMELÉS FELTÉTELEI	108
9.5	A TÖRVÉNYES VÁD	109
9.6	A VÁDEMELÉS FORMÁI	109
9.7	RENDELKEZÉS A VÁDVAL	109
9.8	A VÁDEMELÉS	110
10.	A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	111
10.1.	A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK TÖRTÉNETI MODELLJEI	111
10.2.	A HATÁLYOS SZABÁLYOZÁS	112
10.2.1.	<i>Az ügy áttétele</i>	113
10.2.2.	<i>Az eljárás felfüggesztése</i>	113
10.2.3.	<i>Az eljárás megszüntetése</i>	114
10.2.4.	<i>Az iratok visszaküldése az ügyésznek</i>	114
10.2.5.	<i>Határozat a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésekről</i>	114
10.2.6.	<i>A vádtól eltérés lehetősége</i>	115
10.2.7.	<i>Öttagú tanács elé utalás</i>	115
10.3.	AZ ÚJ BÜNTETŐELJÁRÁSI TÖRVÉNY (AZ 1998. ÉV XIX. TÖRVÉNY)	116
11.	TÁRGYALÁSI RENDSZEREK	118
11.1.	AZ ANGOLSZÁSZ/ÜGYFÉLI TÁRGYALÁSI RENDSZER	118
11.2.	A KONTINENTÁLIS/NYOMOZÓ ELVŰ MODELL	120
11.3.	FENNTARTÁSOK	121
11.3.1.	<i>Az angolszász tárgyalási rendszer problémái</i>	121
11.3.2.	<i>A kontinentális eljárás árnyoldala</i>	121
12.	AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS	123
12.1.	AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS JELENTŐSÉGE	123
12.2.	A TÁRGYALÁS VEZETÉSE ÉS RENDJÉNEK FENNTARTÁSA	125
12.3.	A TÁRGYALÁSON RÉSZTVEVŐ SZEMÉLYEK	125

12.3.1. A bíróság.....	126
12.3.2. Az ügyész.....	126
12.3.3. A vádlott.....	126
12.3.4. A védő.....	127
12.3.5. A tanú.....	127
12.3.6. A szakértő.....	127
12.4. A TÁRGYALÁS MENETE	128
12.4.1. A tárgyalás megnyitása	128
12.4.2. A tárgyalás megkezdése.....	128
12.4.3. A bizonyítás.....	129
12.4.4. A vád elejtése és a vád módosítása.....	132
12.4.5. Perbeszédék.....	132
12.4.6. Határozathozatal.....	133
12.5. TÁRGYALÁS VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN	134
12.6. A MEGISMÉTELT ELJÁRÁS.....	135
12.7. AZ ÚJ BÜNTETŐELJÁRÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY	136
13. AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁG HATÁROZATAI.....	138
13.1. A HATÁROZATOK FAJTÁI	138
13.1.1. Ügydöntő és nem ügydöntő határozatok	138
13.1.2. A határozatok megtámadhatósága.....	138
13.1.3. A határozat formája.....	138
13.1.4. Jogerőre képesség.....	139
13.2. AZ ÜGYDÖNTŐ HATÁROZATOK TÉNYBELI ÉS JOGI KERETEI	140
13.3. AZ ÜGYDÖNTŐ HATÁROZATOK FAJTÁI	140
13.3.1. A bűnösséget megállapító ítélet.....	140
13.3.2. A felmentő ítélet.....	140
13.3.3. A próbára bocsátó végzés.....	141
13.3.4. Az eljárást megszüntető végzés.....	141
13.3.5. A tárgyalás mellőzésével hozott végzés.....	142
13.4. AZ ÜGYDÖNTŐ HATÁROZAT TARTALMA	142
13.5. AZ ÚJ BÜNTETŐELJÁRÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY	144
14. A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS.....	146
14.1. A PERORVOSLATOK	146
14.2. A FELLEBBEZÉSSSEL KAPCSOLATOS ALAPKÉRDÉSEK	147
14.2.1. A perorvoslati fórumrendszer	147
14.2.2. A felülbírálat terjedelme (revízió).....	148
14.2.3. A fellebbviteli bíróság döntési jogköre	148
14.2.4. A súlyosítási tilalom.....	149
14.3. A HATÁLYOS BE. SZERINTI MÁSODFOKÚ ELJÁRÁS.....	150
14.3.1. A fellebbezésre jogosultak és a fellebbezés bejelentése.....	150

14.3.2. A másodfokú bíróság eljárása.....	151
14.3.3. A másodfokú bíróság határozatai.....	153
14.4. A VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS.....	155
14.5. A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE VÉTSÉGI ELJÁRÁSBAN.....	155
14.6. A KIFOGÁS.....	156
14.7. AZ ÚJ BÜNTETŐELJÁRÁSI TÖRVÉNY.....	156
15. RENDKÍVÜLI PERORVOSLATOK.....	158
15.1. A PERÚJÍTÁS.....	158
15.1.1. A perújítási okok.....	159
15.1.2. A perújítás kezdeményezésére jogosultak.....	162
15.1.3. A perújítási eljárás menete.....	162
15.1.4. A perújítás szabályai az új büntetőeljárás törvényben.....	165
15.2. FELÜLVIZSGÁLAT.....	166
15.2.1. A felülvizsgálat kezdeményezésének okai.....	166
15.2.2. A felülvizsgálati indítvány benyújtására jogosultak köre.....	167
15.2.3. A felülvizsgálati indítvány elbírálása.....	168
15.2.4. Határozatok.....	170
15.2.5. A jogkérdésbeli rendkívüli jogorvoslat az új Be-ben.....	170
15.3. JOGORVOSLAT A TÖRVÉNYESSÉG ÉRDEKÉBEN.....	172
15.3.1. Feltétele.....	172
15.3.2. A Legfelsőbb Bíróság eljárása.....	173
15.3.3. A Legfelsőbb Bíróság határozatai.....	173
15.4. A JOGEGYSÉGI ELJÁRÁS.....	175
15.4.1. A jogegységi eljárás feltétele.....	175
15.4.2. Az indítványozók köre.....	175
15.4.3. A jogegységi eljárás lefolytatása.....	176
15.4.4. A jogegységi eljárásban hozott határozat.....	176
16. A KÜLÖN ELJÁRÁSOK.....	178
16.1. A MAGÁNVÁDÁS ELJÁRÁS.....	178
16.1.1. A magánvádló jogai.....	179
16.1.2. Az ügyész szerepe.....	180
16.1.3. Az eljárás megindulása.....	180
16.1.4. Nyomozás a magánvádas eljárásban.....	181
16.1.5. A személyes meghallgatás.....	181
16.1.6. A hallgatólagos vádelejtés.....	182
16.1.7. A tárgyalás.....	182
16.1.8. Jogorvoslatok.....	182
16.1.9. Az új büntetőeljárás törvény.....	183
16.2. A FIATALKORÚAK ELLENI ELJÁRÁS.....	184
16.2.1. A fiatalkorúakkal szembeni speciális szabályozás gyökerei.....	184

16.2.2. A hatályos szabályozás	185
16.2.3. Az eljárás alanyai.....	186
16.2.4. A bizonyítás.....	187
16.2.5. A kényyszerintézkedések.....	187
16.2.6. A vádemelés elhalasztása	188
16.2.7. A tárgyalás.....	188
16.2.8. Az új büntetőeljárásról szóló törvény.....	1899
16.3. A BÍRÓSÁG ELÉ ÁLLÍTÁS.....	191
16.3.1. A bíróság elé állítás feltételei.....	191
16.3.2. A tárgyalás előtti eljárás	192
16.3.3. Az első fokú bírósági eljárás.....	193
16.3.4. A jogorvoslatok	194
16.4. A TÁRGYALÁS MELLŐZÉSE	196
16.4.1. A tárgyalás mellőzésének feltételei	196
16.4.2. A tárgyalás mellőzésével hozott végzés sajátosságai.....	197
16.4.3. Speciális jogorvoslat	197
16.4.4. Az első fokú tárgyalás.....	198
16.5. ELJÁRÁS A TÁVOLLÉVŐ TERHELTTTEL SZEMBEN.....	200
16.6. LEMONDÁS A TÁRGYALÁSRÓL.....	203
16.6.1. Az ügyész eljárása	203
16.6.2. A bíróság eljárása	204